

מישיבת תבש

מעייני חיזוק וגאמונה מאוצרו של מרן הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

לשון קול
קול "אודיע אמודתך"
בארה"ק - 08-30-20-666
בארה"ב - 605-477-7011
בלאנדאן 44-3003730634

קורה
אל נפשי

שאלות המוגשות
לפני מו"ר שליט"א
נפשי
בשאלתי

וַיִּחַק ה' אֶת לֵב פְּרָעָה וְלֹא שָׁמַע אֶלְהֶם...

בראש של פרעה

הלחם היוצא מן הארץ, שאחרי שבוע כבר אינו מעורר התפעלות במהלך המחשבה הטבעי/גלוית...

"מציניו בחז"ל: "הקורא הלל בכל יום הרי זה מחרף ומגדף". והנה הדבר תמוה מה פגם ראו חז"ל באיש המשבח את בוראו מידי יום באמירת הלל, ובפרט שחז"ל אמרו שצריך להרגיל לומר הילולים רבים בעוה"י... וכדי לבאר הענין י"ל, ידוע דהקב"ה מנהיג את עולמו בב' סוגי הנהגות. הנהגה בטבע והנהגה למעלה מהטבע. והדבר מובן מאליו דמצד הקב"ה אין הבדל בין הנהגה טבעית להנהגה על טבעית, כי שתיהן יחד שוות אצלו כביכול בלי שום הבדל כלל... וכי אצלו זה היינו הך ממש. ורק כלפינו, כלפי המונהגים, הוא מראה, כביכול, את שני הסוגים הנ"ל, אחת הנהגה נגלית ואחת השגחה נסתרת.

ולכן בהתאם לכך כשעם ישראל מהלל ומשבח לקב"ה על הנהגתו את העולם הרי הם משבחים אותו על שני סוגי הנהגות, ומכך נתייחדו שני מיני שירה והילול: האחד על הנהגה הנסית, והשני על הנהגה הטבעית. השיר על הנהגה הטבעית הן הנהגה סדרי התפילה אשר אנו מתפללים לפניו בכל יום על הנהגתו את

העולם באופן הנקרא "טבע", כגון יוצר אור ובורא הושך וכו', אשר בדבריו מעריב ערבים וכו'... והשני הוא ההלל הנאמר בימים מיוחדים שהוא על הנסים שאירעו לעם ישראל ע"י הנהגה הנסית שלמעלה מהטבע...

נמצא מבואר היטב דברי חז"ל הקורא הלל "בכל יום", כלומר שבוה הוא מראה ומוכיח שרק 'הנסים' הם מהשי"ת... והיא הנהגה העל טבעית שעליה אומרים הלל, ועי"ז הוא ממילא כופר בהנהגה הטבעית, אשר היא מאתו ית' השגחה תדירית בלי הרף מעשה אלקינו, ולכן הרי זה מחרף ומגדף"

(לקט אמרים ח"א עמוד נג, ע"פ ת"ס ומ"ח בחקתי).

נמצא אם כן שהיציאה שלנו מגלות מצרים תבחן בכך "שנאמן בכל דברינו ומקרינו, שכולם נסים אין בהם טבע ומנהגו של עולם" (כלשון הרמב"ן שמות יג טו), ונודה בהתפעלות להשי"ת על נפלאותיו וטובותיו שכל עת ערב ובוקר וצהריים...

למה אף אחד אינו מתפעל משלג שיורד באמצע הקיץ או מאותם אנשים ששרים באמצעות אוזניהם? התשובה היא הרי כ"כ פשוטה, כי שלג אינו יורד בקיץ וגם אף אחד עדיין לא הצליח לשיר דרך האוזניים.

ומה היה קורה אם כן?

לכך עלינו להיכנס הרגע לראשו של מלך מצרים, ולא כדי להישאר שם חלילה אלא כדי שאם נגלה שאנחנו תקועים שם בעומק הגלות נתחיל לצעוק אל ה' אלקינו אשר ישמע את שוועתנו ויפדה אף אותנו מבית עבדים.

יום אחד
חוזר יצהריל
מהחידוד
והוא מגלה על
השלחן מאכל
מסוג שלא ראה
כמותו מעולם.
מה זה? שואל
בן העשר.

אך בטרם נתבונן במהלך המחשבה של פרעה, נביא כאן דברים שנשמעו לא פעם ממו"ר הגה"צ שליט"א:

היה זה בימים הראשונים שעם ישראל נכנסו לארץ הקודש, יום אחד חוזר יצהריל מהחידוד, והוא מגלה על השלחן מין מאכל מסוג שלא ראה כמותו מעולם. מה זה? שואל בן העשר. "לחם מן הארץ", משיבה האם בהתפעלות.

מהארץ?! מתפעל יצהריל אף הוא, אף פעם לא ראיתו. אכן עונה האם הצעירה שעדיין לא מלאו לה ארבעים, גם אני לא ראיתי לחם שכזה בלתי היום, אלא שאותו בורא שהביא לנו עד הנה לחם מן השמים הוא זה אשר ביכולתו להוציא זאת מן הארץ. ע"כ.

והשאלה העולה מדברים נפלאים אלו היא: מה קורה אחרי שבוע של אכילת לחם, האם ההתפעלות מחזיקה מעמד או שמא אחרי שבוע כבר ניתן להמליץ עליו "הרגל נעשה טבע"...

התשובה לכך תלויה מאוד עד כמה אנחנו בראש של פרעה...

בכך ניתן לפרש אולי - בדרך רעיונית - את ה"ויכבד ה' את לב פרעה". שהדרך שהשי"ת הכביד את לבו היתה על ידי זה שכל מכה היתה שבעה ימים!

יום ראשון של דם, הפלא ופלא שיודו מערכות הטבע. יום שני, עדיין פלא אשר לא יאומן. אך אחרי עוד יום ועוד יום ועוד יום התרגל פרעה לנס הדם כמו לנס

• שאלה • בתקופה האחרונה, בני הקטן סובל מפחדים באופן שאיני מצליח להרגיעו, מה עלי לעשות?

תשובה: ללמד אותו בשפתו ביאור הפסוק "הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל" וכן הפסוק "לישוועתך קויתי השם", ולומר איתו כסדר פסוקים אלו...

• שאלה • לאחרונה אני מתפלל תפילת שמונה עשרה באריכות גדולה הרבה יותר מהרגיל ורציתי לדעת אם אני נוהג כהוגן?

תשובה: אם הנך מרגיש בזה חיות ושמחה, זה מגיע מצד הטוב, אך אם זה גורם לך עצבות זה עצת היצר.

• שאלה • עולים לי כל היום במוחי מחשבות אסורות ויש לי מזה צער גדול.

תשובה: דוברתי כבר פעמים רבות בעניין הזה שאין שום עבירה שיש לנו יצר הרע, העבירה היא רק אם שומעים בקולו והולכים חס ושלום אחר עצתו.

ובענייני עצם המחשבה שנכנס למח, אינו עולה ובפרט בדורינו שהאוויר טמא ומזוהם כפי שרביה"ק כותב (ליקו"מ קמא ס' ל"א) על הפסוק (קהלת ת. י"ד) "יש הבל אשר נעשה על הארץ אשר יש צדיקים אשר מגיע אלהם כמעשה הרשעים". והעיקר לחשוב מיד: "דער אויבערשטער וויל נישט מען זאל דאס טראכטן! איך וויל ממליך זיין דעם אייבערשטן!" [השי"ת אינו רוצה שנחשוב מחשבות כאלו! אני רוצה להמליך אותו יתברך!].

י"ש בימינו בחורים קדושים ממש"י

מתוך דא"ח לחבורת בחורים מיישיבת מיר - י"ג טבת תשפ"ה

ודבר זה מחויב כל יהודי לדעת, לשמור הברית מעתה ועד עולם במסירות נפש, וכן לעסוק בתורה יומם ולילה במסירות נפש. כשיהיה לו שני הדברים האלה, יזכה לעוה"ז ולעוה"ב ולכל תענוגי עולם בלי שום ספק כלל.

חלק מבני החבורה, הם בחורים מבוגרים, והרי בדורינו יש נסיונות קשים מאד, בפרט לבחורים מבוגרים, הם שואלים, מה הם אשמים בכך שהם בחורים מבוגרים להתנסות בנסיונות קשים כאלה?

הרי אתם רואים כי ב"ה יש היום בחורים קדושים. אני יודע שיש בימינו בחורים קדושים ממש. כי כשהקב"ה נותן יצר הרע, הוא נותן גם כח דקדושה כנגד היצר הרע, בלי שום ספק כלל.

פגם הברית הוא ביהרג ואל יעבור, כשיחיה כך, יזכה לעבור את העולם באופן הטוב ביותר, הפלא ופלא.

מה היא העצה להפטר מן העצלות.

לבטל תחילה את העצלות בענין קטן, להתחיל בכל-שהוא זריזות, על דבר קטן יכולין להתגבר. ואח"כ כשבא עוד איזה פעולה שצריכין לעשות, יתגבר על העצלות לעוד חצי שעה, מה יוכל להזיק לו? כל דבר שאינו יכול בשלימות, טוב לחלק את זה לחלקים קטנים, ואז יוכל להתגבר...

(את המשך הדא"ח ניתן לשמוע בטלפון ליון "קול אודיע אמונתך")

הדבר שבחור צריך לעסוק בו במסירות נפש הוא לימוד התורה, לעסוק בתורה בהתמדה רבה, להתמסר להתורה, שיהיה לו רצון להיות בקי בכל התורה כולה בבחירות, כל זמן שאדם חי צריך לרצות לדעת ברור כל הש"ס וכל התנ"ך וכל המשניות, אין לנו ענין אחר, רק בשביל זה באנו לעולם הזה.

עוד שליחות יש לנו בעוה"ז; לפני קבלת התורה אמר הקב"ה למשה רבינו **זשמרתם את בריתי**, כי צריך שמירת הברית במסירות נפש ממש.

הברית והתורה בזה תלוי כל היהדות, ועל זה אנו צריכים מסירות נפש ממש, שלא לעבור על זה, יהרג ואל יעבור, להתמיד מאד בלימוד התורה ולשמור הברית, יהרג ואל יעבור.

ואזי יזכה לחיים טובים בעוה"ז ובעוה"ב, בנינים ונכדים ונינים, ופרנסה בשפע וכל הברכות הטובות.

מה העבודה עתה בימי השובבי"ם?

מעולם לא עסקתי בזה, לכן אני מדבר תמיד בימי השובבי"ם שאנו צריכים לעסוק בזה בכל ימות השנה, האדם צריך לרעוד ולפחד מהש"ת, צריך שיהיה האדם ירא חטא, הן לפני שובבי"ם והן לאחר שובבי"ם, להזהר מאד שלא להכעיס את הקב"ה ח"ו, כי פגם הברית מכעיס ומצער את הבורא עולם, והעונש על זה הוא בלי גבול, רחמנא ליצלק, וצריך להתחרט על העבר, ולהטיב בעתיד. זהו התיקון הגדול ביותר, להיות שומר הברית מכאן ולהבא, עי"ז זוכה למחוק כל הפגמים של עד הנה.

ולא שמעו... מקוצר רוח

איתא מהבעש"ט שתיקון כל העולמות יהיה בכוח זה שאנו אווזים עצמנו בהש"ת בעולם השפל הזה, ע"י שדבקים באמונה הק' וממליכים את הש"ת בתוך ההעלמה. וביאר בזה הפוסק (ישעה כו ג) **ובאו האובדים אשר והנדיחים בארץ מצרים והשתחוו לה' בהר הקדוש בירושלים**, שיש לדקדק מדוע מארץ אשור נקראים 'אובדים' ומארץ מצרים נקראים 'נדיחים', ומה פ"י 'ארץ אשור' ו'ארץ מצרים'. ומבאר כי ישנם אנשים עושי רע, ובמותם המעוות נדמה להם דרכיהם למישור, וחושבים שכל מסרת ביאתם לעוה"ז הוא כדי ליהנות מתענוגי ההבל של העוה"ז ותאוותיו רח"ל. הללו המה בגדר 'אובדים', ועליהם נאמר ובאו האובדים בארץ אשור מלשון מישור.

ו'נדיחים' מרמזו לאלו השקועים בשאול תחתיות, אך רע ומר להם, בבחינת 'מצרים', שהם רוצים להגאל ולצאת אך אינם יכולים, כי היצה"ר מסבב אותם בחבלים ובששלאות של ברזל, וגם על הנדיחים הללו נאמר שבעת הגאולה יצאו מארץ מצרים, היינו מהמצרים שלהם ויגאלו מכלבי היצר העבתיים.

וגם לאובד וגם לגידה אומרים שאם הם רוצים לצאת ממצבם הגרוע, עליהם להאמין בדברי הצדיקים שאין יאוש בעולם, ולא יתפעלו מדברי היצה"ר המסית שכבר אפסה כל תקוה וכי הוא כבר אובד וגידה לעולם, **אלא פתח פיך ודבר אל הש"ת ממקום שאתה נמצא, ואל תאבד לגמרי**, ואז אדרבה תוכל להוציא ניצוצות הקדושה ממקומות השפלים אליהם נפלת, ניצוצות כאלו שאיש עדיין לא הצליח להוציא. כי הגאולה האחרונה תהיה גדולה ורבה ועצומה כל כך עד שגאולת מצרים ספלה כנגדה, כלומר שהיא תשיב גם את הנדחים וגם את האובדים, כולם ישובו בלי יוצא מן הכלל, ולא ישאר אחד בגולה.

כי לבסוף יהיה לכולם תיקון, והתיקון יבא בזכות מה שמחזיק עצמו בהש"ת תמיד, ע"י האמונה בצדיקים וקיום עצותיהם הקדושות.

(ל"ג בעומר שנת תש"ס לפ"ק)

בקרב הארץ דייקא

הבעש"ט אמר (עי' תולדות סו"פ וישלח): בני ישראל במצרים לא די שהיו תוחת יד פרעה; אלא היו ג"כ תוחת דעת פרעה; ולא יכלו להכניס אמונה בלב שהכל מהקב"ה ולית אתר פנוי מיניה. ועל כן אמר פרעה **לא ידעתי את ה', כי ב'אלקים' היה מאמני, אלא אמר 'עובד ה' את הארץ'** (יחזקאל ח יב) - בהוי"ה, בהשגחה פרטית בזה לא היה מאמין, ובוזה הגלות היו בני ישראל.

דער גאנצער איד איז די אמונה פון אין עוד מלבדו [כל מהות היהודי היא האמונה ב'אין עוד מלבדו']!

גבעול קש אינו זו בלי השם יתברך - זהו האמונה הקדושה! על כן אצל המכות כתיב (שמות ח' יח) **'למען תדע כי אני ה' בקרב הארץ'** - בקרב הארץ דייקא, כי ידוע תדע כי "מלא כל הארץ כבודו", אין כאן 'עלמא דפרודא'! וזה היה תכלית הגילויים של העשר מכות - על כן היו המכות ב'אש מים רוח עפר', וב'דומם צומח חי מדבר' לפרסם קבל תבל ומלוואה או אלעס איז הוילע השגחה! הוילע השגחה! [שהכל הוא אך ורק השגחה פרטית].

(מתוך דרשת הכנה לפסח תשס"ד)

מתוך שיחה ביארציית של בתו הצ' מרת אדל ע"ה - י"ב טבת

וכמה שאדם מאמין - זה פלאי פלאות - כמה שאדם מאמין יותר חזק, יזכה להבין יותר ויותר ברור! בלי שום ספק כלל!

גם צריכים לדעת בבירור שזה תיקונים נפלאים, כל מה שהקב"ה עושה, עמוק עמוק, מי ימצאנה. והכל רק למען התיקון השלם כרצונו יתברך, שיתגדל שמו יתברך לעולמי עד ולנצח נצחים. וכל מה שעובר בעולם, הכל הכנה לדבר הזה. וגם בעומק עומק ההסתרה, כולו השגחה. כמה שיותר לא מבינים, כך סימן שיש כאן סברא עמוקה יותר.

היא היתה נשמה קדושה. היא סבלה אן בעולם [בילדותה לקתה בשיתוק הפלוגי ליע. ונפטרה בשם טוב י"ב טבת תשס"ז לאחר המחלה הנוראה ליע. בלי כ"ה שנים, לא התורה אחריה זשיק]. הרי אין שום מקרה בעולם כלל. אדם שעובר את העולם בייסורין אלו. ומסתלק מהעולם בלי להשאיר כלום, הרי בוודאי שזהו תיקון מיוחד מיוחד. לעתיד לבא ידעו ויראו בבירור איך הכל ישר וצדק, בכל פרט ופרט. זהו כל האמונה שלנו, להאמין שאין שום מקרה בעולם, אין עוד מלבדו, הקב"ה היה הוה ויהיה, עשה ועושה ועשה לכל המעשים. זה לא פשוט כלל.

הרע אינו מהותינו

היה היצה"ר טורד את האדם מהעולם הבא ע"י ששיחד אותו עם העולם-הזה, אך כהיום הוא טורד את האדם מהעוה"ב אך אינו נותן לו כתמורה לכך אף לא את העוה"ז והוא יוצא קרח מכאן ומכאן, נישט די וועלט און נישט יענע וועלט.

ראה בספר בעש"ט עה"ת (פרשת נח), שם הביא דבריו הקדושים ממקורות נאמנים שנשמעו מפי תלמידיו הק', ומסתמא שמע הבעש"ט הק' ענין זה למעלה!

מיתה שהיא חיים נצחיים

וממילא כאשר היצר הרע בא עם 'רחמנותו' שאליבא דאמת הוא האכזריות הגדולה ביותר, אוי מוטלת עלינו החובה להשיב מלחמה השערה בדרכו, דהיינו להתאור באכזריות דקדושה! שאליבא דאמת זהו הרחמנות הגדולה ביותר!

וישנם זמנים ועניינים שבלי אכזריות זו אי אפשר לעמוד בקשרי המלחמה וכל שכן לנצח בשום אופן! וכבר אמרו חז"ל בגמרא (תמיד ל"ב ע"א) "מה יעביד איניש ויחיה, ימית את עצמו", ופירשו הראשונים הכוונה "ימית תאוותו", ואכן מידת היסוד נקרא "חי עלמין" חיים נצחיים". אמנם רש"י פירש שם שהכוונה הוא "ישפיל את עצמו".

ועל פי דברי רביה"ק יתבאר שזה תלוי בזה, כי מבואר בדבריו (ליקו"מ סי' ק"ל) בענין "תקפו של יוסף ענוותנותו של בועז" שגאוה ופגם הקדושה הם ענין אחד ממש, ונמצא אם כן שפירוש רש"י "ישפיל את עצמו" הוא מאותו שורש ממש של פירוש הראשונים ש"ימית תאוותו".

כי אכן בשעת מעשה הוא הרגש של "ימית" כי הוא מסירות נפש ממש באשר חלק הרע כבר נעשה חלק מעצמותנו, וזהו אכן "ימית את עצמו"!

קוצא דאות ד' - זה כל היהדות

ולכן כאשר רביה"ק מדבר מענין מלכות דקדושה של י"ב שבטים (ליקו"מ סי' ל"ז), אומר רביה"ק ש"אחד" הוא מלכות דקדושה, ולעומת זה יש "אחר" שהוא 'אל אחר', וההבדל ביניהם הוא קוץ של אות ד', וקוץ זה הוא שמירת הברית! ועל עבודה זרה - אל אחר - הרי צריך ללכת עד "יהרג ולא יעבור!". וזהו אכן כל היהדות! אט דאס איז דער גאנצער איד!

ואילו היה האדם יודע ומשיג את השעשועים הנוראים שנעשים ממה שאינו נכנע אל הרע, פון דעם זיך נישט אונטערגעבן, אילו היה משיג את הנצחונות שיהיו נעשים מזה לעתיד, נצחונות נפלאות בכל העולמות כולם, אזי היה רוקד באויר מרוב שמחה!

ועל אף שבאמת אין אנו רואים ומשיגים זאת, אך עם כל זאת עלינו להאמין בזה בכל עוז!

אכזריות שהוא כולו רחמנות

כי כאמור חלקי הרע ישארו תמיד - אך מה שמוטל עלינו הוא לא להיכנע אליהם! לא לציית להם! לא לתת להם תוקף לרכיב עלינו! זיי נישט פאלגן! זיי וועלן אויף מיר נישט רוכב

**נישט נאכגעבן!
נישט נאכגעבן!
- לא להיכנע אליהם! לא לציית להם! לא לתת להם תוקף לרכיב עלינו! זיי נישט פאלגן! זיי וועלן אויף מיר נישט רוכב זיין!**

זיין! אלא ההיפך, אני ארכוב על חלקי הרע ואכניעם אל הטוב!

והנה ישנה מידה רעה ומגונה שהיא מידת האכזריות. אכזריות ונקמה הוא מידה רעה עד מאד, אך ע"י מידה רעה זו - ורק על ידה - יכול האדם להיות שומר הברית! כי בתורת הקדושה ישנם עניינים ולימודים כאלו שישנם זמנים שאי אפשר לעמוד על המשמר ולנצח את חלק הרע רק ע"י מידה זו של רציחה! רק על ידי אכזריות על עצמו ללא רחם!

וכדוגמת מה שמובא בדברי רביה"ק עה"פ (משלי יב, י) 'וְרַחֲמֵי רְשָׁעִים אַכְזָרִי, ומבאר רביה"ק (ליקו"מ ח"ב סי' ט) שהסטרא אחרא יונקת מן הרחמנות, כי הם באים אל האדם בתואנה שהם מרחמים עליו וחפצים להטעימו טעם חיים טובים, אך האמת המרה היא שזוהי האכזריות הגדולה ביותר! הם רוצים אך ורק למרר את חיי האדם לעולמי עד ולנצח נצחים! הם רוצים לקחת ממנו גם את העוה"ז וגם את העוה"ב!

וכמו שמובא בשם הבעל שם טוב הק' זי"ע (ראה תולדות, פרשת נח) שבדורות הראשונים

לדעת שהרע אינו עיקר מאתנו

ברוך השם שיש לנו אוצר עצום אשר על ידו אנו יודעים להבדיל בין טוב לרע, יש לנו צדיקים, נביאים, כתבי האר"י הק', ספרי רביה"ק, שמלמדים אותנו על נכון הענין של עירוב טוב ורע, שלכל הפחות נדע שהרע אינו אלא נספח לאדם ואינו מהותו.

כי כך היא האמת, בתוך כל אחד יש 'רע' שנכנס ונתערב בנו, אך הטעות הגדולה היא כאשר חושבים שזה חלק מאתנו, ואם כי מרוב הערכוב הוא אכן ממש נהפך לעצמותינו ונכלל בנו, אך סוף כל סוף יהיה 'הַמָּה יֵאבְדוּ וְאַתָּה תַעֲמֹד' (תהלים קב, כז), כי הנצחיות הוא נקרא בשם "יש", כמו שכתוב (משלי ה, כא) 'לִהְיֶה אֶהְיֶה יֵשׁ, ומאידך כל השאר הוי "ריק". הרע הוא כולו ריק, והוא ממש זה לעומת זה, שהרי י"ש עולה בגמטרי' כמנין רי"ק!

העבודה שלנו - לא להיכנע להרע!

והצדיקים אכן לימדו אותנו בדרכי העבודה - וגם רביה"ק מאריך בזה - שישנם חלקי הרע שהם שבעים מידות רעות שיכולים וצריכים לכולותם, ופגם הברית כלול מכל השבעים מידות רעות, וזהו פגם העי"ן, אמנם יש רע כזה שיכולים להופכו לטוב, ונעשה כולו טוב, דהיינו שיש בחינת רע שכאשר משתמשים עמו לטוב הוא נהפך לעצמיות הטוב, ורע זה ישאר לתמיד עד תחיית המתים, והעבודה שלנו הוא להפכו לטוב! וזאת על ידי שלא ניכנע אל הרע! נישט נאכגעבן! נישט נאכגעבן! - לעמוד בכל החוץ ובכל התוקף שהרע לא ירכב עלי!

אפילו נחש כרוך על עקבו לא יפסיק

ומובא בשם הגאון מוילנא זי"ע שזהו הסוד המרומז במשנה (ברכות ל"ג ע"א) "אפילו נחש כרוך על עקבו לא יפסיק", כלומר, שאפילו כאשר היצר הרע שהוא הנחש הקדמוני בוער כאש בכל התוקף, וכרוך על עקבו להטרידו מעבודת השי"ת ולהכשילו, אעפ"כ לא יפסיק את לימודו ותורתו ותפילתו. בכח זה עולים שעשועים נפלאים כאלו למעלה מה שאי אפשר לשער ולתאר - - -

הצרה היא רק כאשר אין יודעים מכל זאת, וחושבים שעצם זה שהנחש כרוך על עקבו הוא כבר סיבה להפסיק מעבודת השי"ת, ואז נחלשים ונרפים מלעבוד את ה'.

‘אצבע אלקים היא’

יום ג' שופטים א' דר"ח אלול תש"ל פעה"ק ירושלים ת"ו בבי"א

ורבינו הק' כותב בליקוטי מוהר"ן בסימן קי"ב, שעיקר שלימות התפילה היא על ידי אמת, כשאדם מרגיש באמת את מצבו האמיתי - אז דייקא יוצא הדיבור באמת, ואז מאירה לו התפילה, ע"ש הביאור על הפסוק "צַהֵר תַּעֲשֶׂה לְתַבְּחָה" (בראשית ו, טו).

וכשמתבוננים רואים שעיי"ו יכולים לזכות גם לשמחה, כי אז יכולין לשמוח עם כל מה שזכה לחטוף בזה העולם, כי אין הגאווה מפריעה לו. וכשמאמינים בקדושת התורה והמצוות, ושכל תנועה קטנה שעושים למען שמו יתברך בזה העולם השפל היא מגיעה עד אין קץ לנחת רוח לפניו יתברך - שאמר ועשו רצונו. וכל מה שהשי"ת מזכה לו, זה הכל ריוח גדול רוחני, וכן בגשמיות אין חסר לו כלום, כי מה שיש לו הוא מסתפק בו, כי גאווה הוא היפך ההסתפקות, והיא עלולה להביא לו חיות אפילו מהסטרא אחרא. ולכן אומר רבינו הק' שגיאות וניאוף תלויים זה בזה.

וכמו שהביא בליקוטי מוהר"ן (סימן י"א אות ג) מהרש"י (בראשית י"א, א), ששם 'שד-י' מרמו שיש די באלקותו לכל בריה כי האדם צריך שיהיה די מה שחי ברשות התורה, ואם הולך לחפש התאוות שהם מחוץ לרשות התורה, זה בחינת עבודה זרה. וע"ש בתורה י"א שגאווה וניאוף ועבודה זרה הם בחינה אחת. ועיין בסי' ע"ב שמביא שרשב"י ע"ה קרא לזו התאוה "אלילים", היינו עבודה זרה.

ואסיים בברכת כתיבה וחתימה טובה בגוף ובנפש לנו ולכל ישראל.

כל זה מה שפלט הקולמוס, הגם שמסופק אני אם תמצא בו סיפוק, ואקווה על נקודה אחת קטנה.

יעקב מאיר שכטער

פעם חשבתי מליצה שגאה לומר אותה, והיא: "אין טעות כטעות הגאווה".

ורוב הצרות בגשמיות וברוחניות מקורם בגאווה, כמו שכתוב (משלי טו, יח) "לִפְנֵי שֹׁבֵר גָּאוֹן" (וכן (שם יח, יב) "לִפְנֵי שֹׁבֵר יִגְבַּה לֵב אִישׁ").

ומובא מהרה"ק ר' זוסיא זצוק"ל, על זה שרש"י אומר שעל מכת כינים נאמר "אֶצְבַּע אֱלֹקִים הִיא" (שמות ת, טו) שאין השד שולט על בריה פחות מכשעורה (רש"י שם יד) - שאם אדם מחזיק עדיין את עצמו כשעורה עוד יכול השד לשלוט בו, ואם כבר מחזיק את עצמו פחות משעורה - אין השד (הסט"א) יכול לשלוט בו.

(מספרים מהרב בעל התניא זצוק"ל שאחד שיבח את אחד מצדיקי הדור, ה"ה הרה"ק מוויטעפסק זצוק"ל, שחותם את עצמו "השפל באמת", ושאלו אותו על אדם מסויים שגם הוא חותם כן, והשיב "ער איז באמת א שפל"...) כן מה שאני צריך לזעוק "רבונו של עולם ווארף מיר נישט אוועק", כי אני באמת שפל, ורק אתה במכתבך הזכרתי מה שאני צריך לזעוק).

והמידה הרעה של גאווה משחדת את האדם, שהלא תהנה ממני. וכשמתבוננים רואים שכל הצרות יש לו מחמת גאוותו.

וכן הוא עם כל התאוות, כי הם הקליפות והשקר. ובליקוטי מוהר"ן (סי' נ"ג) מכנה רבינו את המנהיג שמכוון לגיאות שהוא "כעבד למלאות תאוותיו", ולמנהיג האמיתי הוא מכנה בחינת 'מרדכי', מר דרור, מלשון שהמרות אצלו חרות (שאינן הוא משועבד להגיאות).

בסליחות לפני ר"ה אנו מתחילין "כדלים וכרשים דפקנו דלתיך".

סיפורים ולקחיהם | מאת מו"ר שליט"א

ניצוץ אחד! | ניצוץ קודש ממאמרי ומכתבי מורינו שליט"א

בשביל זה הוא מגיע לשיבה, כדי שנלמדו להבין היטב כל דבר".

הוא ראה רק את המעלה, שהבחור יודע לחזור הכל בעל פה, שזה מראה שהוא לומד וזוכר ויש לו גישמאק בלימוד, והסיק שיש עם מי לעבוד. ואכן הכניסו לשיבה ועשאו כלי מפואר בעומק עיונה של תורה.

דרך זו לחפש ולמצא את נקודות המעלה אצל כל תלמיד ועל ידי זה לרומם את רוחו, היא בעצם הדרך אשר רביה"ק מלמדנו בתורה "אומרה" (ליקו"מ רפ"ב), כי על ידי הטוב שרואים באדם מעוררים את החלק הטוב שלו, ואז הוא מקבל כח לעלות מעלה מעלה.

עיקר תפקידו של המלמד, הוא לרומם את התלמיד, ולחנך את הנער על פי דרכו, באופן שיזכה לטעום ולהרגיש את מתוקות היהדות והתורה, עד אשר גם כי יזקין לא יסור ממנה.

זכורני שכאשר השתדלתי להכניס לשורות השיבה את אחד מקרובי משפחתי, אמר המגיד שיעור שבחן אותו לראש השיבה הגה"צ רבי שלום נח זצ"ל מסלונים, שהבחין שהלה אכן ידע את הכל, אבל באופן שטחי מאד, ואינו מבין כראוי לא את ה"ואם תאמר" ולא את ה"ויש לומר"... אך הוא אומר כשיגרא דלישנא את כל התוס'. נענה רבי שלום נח: "זכרון הוא מעלה חשובה מאוד - הבה! הרי

החזן ראה היכן התינוקות קורין

שמחה אמיתית היא רק כזאת הבאה מתוך אמונה והכרה בבורא יתברך שמו!